

90906R

NEW ZEALAND QUALIFICATIONS AUTHORITY
MANA TOHU MĀTAURANGA O AOTEAROA

Level 1 Sāmoan, 2014

90906 Demonstrate understanding of a variety of Sāmoan texts on areas of most immediate relevance

2.00 pm Wednesday 19 November 2014

Credits: Five

RESOURCE BOOKLET

Refer to this booklet to answer the questions for Sāmoan 90906.

Check that this booklet has pages 2–3 in the correct order and that none of these pages is blank.

YOU MAY KEEP THIS BOOKLET AT THE END OF THE EXAMINATION.

FIRST TEXT: O le tinā o lo'u tinā

Read 'O le tinā o lo'u tinā'. Use the text to answer Question One and Question Two.

'Ou te manatua lelei aso sã mātou nonofo ai ma le tinā o lo'u tinā o Ioana. Na sau o ia mai Sãmoa mã te nonofo 'ae se'i õ o'u mātua e faigaluega.

Na 'ou tupu a'e lava i lo mātou 'aiga fa'apea lava a'u o lo'u tinā lea. 'Ae ina 'ua 'ou matua tēisi, na 'ou iloa ai, o Ioana, o ia o le tinā o lo'u tinā.

E ui lava i le tele o mea 'ou te manatua ai si 'olomatua, 'ae sili lava 'ona 'ou manatua ana tala mālīe e fa'amatala pe 'ã mã nonofo na'o mã'ua.

Sã ia fa'amatala ni tala mālīe i le fa'alogo, e pei o le tala i le mǎfua'aga na maua ai le lā'au o le niu. O le tele fo'i o isi tala, o tala o le Tusi Pa'ia, pei o le tala iã Noa na fau le va'a. O le tala iã Iesũ na fānau i le fale o manu.

Ina 'ua 'ātoa le fā o o'u tausaga, o le taimi lea ua feoloolo ai la'u tautala. Sã ia a'oa'o la'u faitau o mata'itusi. Mã te tǎ'oto'oto i luga o le moega 'ae fa'asolo lona limatusi i mata'itusi o le Pi Faitau. Na sau lava ma ia le Pi Faitau mai Sãmoa e a'oa'o ai la'u faitau.

O Ioana o se tinā e mata'ata'ata ma fiafia ona fōliga. O lona lauulu e sē'ea, e 'u'umi ma sasa'o, ua pa'epa'e fo'i nisi vāega. E māsani 'ona fa'apatu lona ulu, ma tui ai se selu po'o se sei. Na 'ou fesili i ai pe 'aiseã e 'ese ai le lanu o lona lauulu, 'ae fai mai, 'ã fa'asolo ina matua se tagata 'ona pa'epa'e lea o lona lauulu.

E ala pō lava le tinā o lo'u tinā i le taeao. 'Ou te fa'alogo atu lava o fai sana tatalo. Sã ia a'oa'o a'u i le faiga o le tatalo mo mea'ai ma le tatalo a le Ali'i. Ia 'ou faia le 'upu 'fa'afetai tinā' pe 'ã 'uma 'ona mã 'a'ai. Ia 'ou faia le 'upu 'fa'amolemole' pe 'ã 'ou mana'o i se mea.

O le fitu o o'u tausaga na toe fo'i ai Ioana i Sãmoa. E lē fia nofo ia i Niu Sila fai mai e mālūlū. 'Ou te manatua le aso na mã fa'amāvae ai i le malae va'alele. Pei 'uma lava ua oti se isi i la'u tagi ma 'ou pipi'i i si o'u tua'ã.

'Ua 'ātoa nei lo'u 10 tausaga, o lo'u poto ia i le mātou vasega. Fai mai lo'u tinā 'ou te so'o i le 'olomatua. E fai lava ma, mã talanoa ma Ioana i le telefoni pe 'ã vili mai. E fautua mai lava iã te a'u 'ia 'ou teine lelei ma usita'i i o'u mātua.

SECOND TEXT: Kapeteni o le 'au paseketipolo a Tama Uli 'U'umi Lāiti

Read the text below. Use the text to answer Question Three and Question Four.

Ua 19 nei o'u tausaga, o lo'u maualuga e 196 senetimita. I le lua tausaga ua te'a, sa 'ou a'oga ai i le Iunivesitē i Amerika ma 'ou ta'alo i le ta'aloga o le pasiketipolo. I le masina o Iulai, na 'ou toe fo'i mai ai i Niu Sila 'ou te kapeteni ina le 'au la'itiiti a Tama Uli 'U'umi Lāiti (Junior Tall Blacks).

O se fa'aaloalo maualuga lea ina 'ua filifilia a'u e fai ma kapeteni. E lagona ai lava lo'u loto maualalo ona o lea tulaga ua 'ou mauaina.

O le ta'amilosaga o le su'egā siamupini o le FIBA i lalo o le 19 tausaga, sa faia i Aukilani, ma sa 'amata i le aso 2 o Iulai, se'ia o'o atu i le aso 12, i le tausaga 2009. O se tasi lea o fa'atasiga pito i sili ona tele a le ta'aloga pasiketipolo i le lalolagi. O le taimi muamua lea talu mai le tausaga e 1977 ua ta'aalo ai le JTBs i le FIBA i lalo o le 19 tausaga i le Su'egā Siamupini a le Lalolagi i le Paseketipolo.

I le po na tatala ai ta'aloga, sa 'ou faia ai se tautalaga e fa'afeiloa'i ai i lātou 'uma na 'auai. O se lu'i tele lea mo a'u, le tu i luga e fai lenā tautalaga. O le faiga o le haka a'o sāuni atu i le mātou ta'aloga muamua ma Atenitina, na 'ou lagona lava lo'u mimita ona o a'u o le Kiwi / Sāmoa.

Na mātou fa'amaonia lava e mafai ona mātou tauvā ma 'au e sili ona lelei i le lalolagi, e tusa lava pe mātou te o mai, mai Niu Sila.

Ina ua filifilia a'u mo le 'au koleni a Tama Uli 'U'umi Lāiti (Junior Tall Blacks), o se fa'alogona e lē mafai ona 'ou fa'amatalaina.

A mae'a a'u ā'oga, 'ou te fia ta'alo paseketipolo fa'apolōfesa mo ni nai tausaga, ona 'avea ai lea o a'u ma faiā'oga o le gagana Peretānia.

O a'u o Dion Prewster, na 'ou fānau i Kalefōnia. O lo'u tinā o le Samoa a'o lo'u tamā o le Aferika-Amerika, 'ae o la'u tala moni lava, o a'u lava o le Kiwi / Sāmoa māo'io'i, 'auā na 'ou sau o'u nofo i Ueligitone ina ua fitu o'u tausaga.